

СТАНОВИЩЕ

ПО КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ „ПРОФЕСОР” ПО НАУЧНАТА СПЕЦИАЛНОСТ 1.3. ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО (МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ХИМИКОТЕХНОЛОГИЧНИ ДИСЦИПЛИНИ)

Рецензент: Проф. д-р инж. Динка Георгиева Милчева –редовен професор
Област на висшето образование 3.Социални, стопански и правни науки
Професионално направление 3.7.Администрация и управление
Катедра „Икономика и стопанско управление”,
Факултет по химично и системно инженерство
Химикотехнологичен и металургичен университет – София,
бул. “Климент Охридски №8

ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА СТАНОВИЩЕ

Настоящото становище е изготвено в изпълнение на Заповед на ректора на ХТМУ – София, Р-ОХ-147 от 11.03.2016 г. за включване в научно жури за процедура по обявен от ХТМУ – София конкурс за „Професор” и решение на научното жури за избор на рецензенти и изготвяне на становища по конкурса. Общата оценка на условията за заемане на академичната длъжност „Професор” е направена на основата на изискванията на чл.29 и чл.29б на Закона за развитие на академичния състав в Р.България, на чл.60 и 61 на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на ХТМУ и наукометричните критерии за заемане на академични длъжности на ХТМУ.

Конкурсът е обявен за нуждите на ХТМУ – София, Департамент по хуманитарни науки, секция „Хуманитаристика и осигуряване на качество на обучението”, ДВ, бр.4/15.01.2016 г. със срок 2 месеца от обнародването на обявата в „Държавен вестник” с единствен кандидат доц. д-р инж. Сеня Петрова Терзиева – Желязкова, по научната специалност 1.3.Педагогика на обучението (Методика на обучението по химикотехнологични дисциплини).

1. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ, КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ И ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАУЧНИТЕ ИНТЕРЕСИ НА КАНДИДАТА

Доцент Сеня Терзиева е родена на 27.12.1961г. в гр. София. През 1981 г. е студентка в ХТМУ, специалност „Технология на неорганичните вещества” – магистърска степен, която завършва през 1986 г. В периода 1987–1989 г. завършва следдипломна квалификация по професионална педагогика в СУ „Св. Климент Охридски”. Разработва и успешно защитава дисертация в областта на управлението на процесите на учене на студентите и получава образователно-научната степен „Доктор” в периода 1998 – 2002 г. В 1990 г. започва трудовата дейност на Сеня Терзиева като асистент, ст. асистент и гл. асистент, а от 17.12. 2003 г. и е присъдено научното звание „Доцент” по научната специалност 05.07.03 Методика на обучението. Доцент д-р Сеня Терзиева активно участва в управлението на ХТМУ на различни йерархични нива, като ръководител на секция „Хуманитаристика и осигуряване на качеството на обучение”,

координатор по акредитация и качество на обучението, зам.декан на деканат по следдипломно, паралелно и дистанционно обучение, директор на технологичен колеж към университета, а в момента е зам.ректор по акредитация и качество на обучение, кариерно развитие, връзки със средното образование. Основните дейности и отговорности на доц. д-р Сеня Терзиева са в областта на институционалната и програмна акредитация, осигуряване и подобряване на качеството на обучение и поддържане на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS), развитие на образователните технологии, разработване и внедряване на информационна система за оценка на компетенциите на работната сила и разработване на образователни програми, реклама и кандидатстудентски дейности.

Обобщената ми оценка за кандидатката по конкурса за „Професор” е, че доц. Сеня Терзиева е утвърден и авторитетен представител на академичната общност. Научните ѝ интереси са в областта на методиката на обучението, образователните стратегии и ориентацията на преподаването в инженернотехнологичните специалности, комуникациите в социалните системи, саморегулираното учене в академична среда, психологията на общуването, организационното развитие и обучението на персонала.

2. ОБЩО ОПИСАНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРЕДСТАВЕНИТЕ ЗА РЕЦЕНЗИРАНЕ НАУЧНИ ТРУДОВЕ

За участие в обявения конкурс за „Професор” доц. д-р Сеня Петрова Терзиева е представила списък с 45 научни труда, извън публикациите по първа хабилизация в т.ч.:

- 3 публикации като учебници, учебни помагала и монографии ;
- 27 статии (6 публикувани в международни реферирани издания и 21 в български реферирани издания) в научни списания;
- 7 статии в специализирани научни издания с редактор, от които 2 статии в специализирани научни издания, публикувани на международни научни форуми в чужбина и 5 статии публикувани на международни научни форуми в страната;
- 6 статии на научни конференции като 2 отпечатани в пълен текст и 4 като резюмета;
- 2 доклада на университетски научни постерни сесии.

Доц. д-р Сеня Терзиева е представила списък с цитирания на научните си трудове в нашата и чуждестранната литература – 31 на брой, които илюстрират, че постигнатите от нея научни резултати са известни в научната област на обявения конкурс. Представеният от нея автореферат на дисертация за присъждане на образователната и научна степен „Доктор” по научната специалност ”Методика на обучението по химикотехнологични дисциплини” шифър 05.07.03 не е разглеждан, тъй като той е отразен при предшестващата хабилизация.

Доцент д-р Сеня Терзиева представя в конкурса за заемане на академичната длъжност „Професор” – 4 броя самостоятелни научни трудове и 41 броя научни трудове в съавторство. От статиите в 29 е на 1-во място, в 11 на второ място, и в 2 на трето. От учебниците, учебните помагала и монографиите в 1 е на първо място, а в съавторство са 2 научни труда. От посочените учебници, учебни помагала и монографии, статии и доклади няма под печат.

От представените научни трудове на чужд език са издадени: 1 брой учебни помагала; статии – 8 броя и доклади – 4 броя. Общо 13 броя научни трудове.

Научните трудове са отпечатани в академични издателства като Университетско издателство „Св.Климент Охридски“, Академично издателство на ХТМУ, сп. Педагогика, сп. Стратегии на образователната научна политика и други, и са направени достояние на научната общественост на престижни научни форуми.

В съдържателно отношение, научните трудове на кандидатката за „Професор“ са по тематични направления от научната област на обявения конкурс, а именно:

- *Управление на качеството на обучение в инженерното образование*
- *Развитие на теорията на саморегулираното учене в академична среда*
- *Разработване на интегрирани подходи за проектиране на интегрирано чуждоезиково обучение на инженери*
- *Изследване на обучението по химикотехнологични дисциплини във висшето образование в контекста на националната и европейската рамка за развитие на висшето образование.*

По отношение на оценката на представените за рецензиране научни трудове от кандидатката можем да обобщим: Кандидатът по конкурса за заемане на академичната длъжност „Професор“ е представила за участие достатъчно научна продукция и отговаря на всички приети наукометрични критерии за заемане на академични длъжности в ХТМУ.

3. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА УЧЕБНАТА И ПЕДАГОГИЧЕСКА, НАУЧНАТА, НАУЧНО-ПРИЛОЖНАТА ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА

3.1.УЧЕБНА И ПЕДАГОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА

Кандидатът по конкурса е утвърден и авторитетен преподавател с 26 години трудов педагогически стаж в ХТМУ – София, от които над 11 години като доцент в секция „Хуманитаристика и осигуряване на качеството на обучението“ при ХТМУ – София. Титуляр е на 6 учебни дисциплини и автор на 5 учебни програми в ОКС „Бакалавър“ и 1 в ОНС „Доктор“. Преподава по дисциплините: Методика на обучението, Общотехнически и специални предмети, Организационно развитие и обучение на персонала, Бизнес психология, Психология на общуването, Педагогическа и възрастова психология и Университетско преподаване и научно-изследователска дейност. При разработването на учебна литература и материали доц.Терзиева умело съчетава теорията с оценката на практиката за изграждане на знания и умения в обучаваните студенти и докторанти.

Под нейно ръководство успешно е защитил 1 докторант, а двама са отчислени с право на защита.

3.2.НАУЧНА И НАУЧНО-ПРИЛОЖНА ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА

Доцент д-р Сеня Терзиева е взела участие в разработването на 8 научни и образователни национални (4) и международни (4) проекти, 5 проекти, финансирани от научно-изследователския сектор на ХТМУ и 1 приложна разработка свързана с „Вътрешната система за поддържане на качеството на обучението и академичния състав в ХТМУ“. Научно-изследователската дейност на доц. д-р Сеня Петрова Терзиева

е тясно свързана с основните направления на нейната учебно-преподавателска и изследователска дейност. Разработваните проекти са свързани с подобряване качеството на дистанционното обучение, развитие на информационната и технологична база на системата за осигуряване на качеството на обучението, разработване и внедряване на информационна система за компетенциите на работната сила, създаване и прилагане на методики за мониторинг на качеството и други. Била е ръководител на 4, координатор на 2 и като член на 7 научни проекти, които представляват научно-практическо разработване на проблемите свързани с осигуряване на качеството на обучението. Почти всички разработки са методически изследвания за реализирането на отделни научни – приложни разработки, които в последствие са реализирани като научни публикации или в разработването на учебна и учебно-помощна литература.

По отношение на оценката за педагогическата дейност на кандидатката можем да обобщим: Кандидатката за заемане на академичната длъжност „Професор” е със значителен педагогически опит, търсен лектор, както от български, така и от чуждестранни Висши училища. Има потенциал да изнася курсове, както на български, така и на английски. Активно участва на всички нива на образователния процес на студенти, докторанти, както и квалификацията на специалисти от практиката. Оценката ми за учебно-преподавателската дейност на кандидатката е висока, а основание за това е, че доц. д-р Сеня Терзиева е утвърден и авторитетен преподавател, както в университета, така и извън него. **По отношение на оценката за научната и научно-приложната дейност на кандидатката можем да обобщим:** Представената научна продукция показва, че кандидатката е реализирала една системна, последователна и ритмично разположена във времето научно-изследователска дейност. Това, което характеризира доц. д-р Сеня Терзиева в това направление е комплексното и иновативно съчетаване на качествата на педагог, изследовател, внедрител и административен ръководител.

4. ТЕОРЕТИЧНИ, ТЕОРЕТИКО-ПРИЛОЖНИ И НАУЧНО - ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ НА КАНДИДАТА ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ ”ПРОФЕСОР”

Анализът на съдържанието на представената научна продукция на кандидатката за заемане на академичната длъжност „Професор” показва, че са налице достатъчно доказателства за теоретични, теоретико-приложни и научно-приложни приноси.

Теоретични и теоретико-приложни приноси

- Постигнат е оригинален принос в областта на теорията на саморегулираното учене в академична среда и са определени зависимостите на компонентите от модела на саморегулирано учене, стратегиите за учене и външния контрол. Реализирана е типологизация на профила на учещия в модела на саморегулираното учене, а моделите на саморегулирано учене в химикотехнологичните специалности са приложими и в други сфери на висшето образование.

- Разработени са оригинални методически подходи за проектиране на интегрирано чуждоезиково обучение на инженери в рамките на хипермедийните програми и нелинейното обучение, обвързани с индивидуалните когнитивни стилове. Определена е методическата рамка за иновативен модел, прилагащ билингвално обучение, и интегриращ формирането на учебни, професионални и личностни умения.

- Детерминирани са методическите проблеми на обучението по химикотехнологичните дисциплини в контекста на промените в националната и европейска рамка за развитие на висшето образование и очакванията, заложиени в компетентностните модели на инженерните професии. Във фокуса на развитие на релевантна дидактическа технология, приложена в учебния процес са поставени изискванията на практиката.

- Обосновани са теоретично, методически подходи за интердисциплинно и екипно преподаване, интегриращи интерактивността и професионално ориентираните учебни задачи. При идентификация на индивидуалните стратегии за учене са приложени конкретни модели на подходите, обогатяващи образователната традиция на инженерното образование.

Значителна част от публикационната дейност на кандидатката за заемане на академичната длъжност „Професор” е с практико-приложни приноси, които могат да се обединят в следните направления отразени в публикационната й дейност, а именно:

- Научно обосновани са проблемите за качеството на инженерното обучение в сферата на педагогиката на висшето образование и тяхната обусловеност от процесите на интернационализация. Определени са ориентирите за развитие и усъвършенстване на обучението в инженерните специалности – обучение ориентирано към студента, интердисциплинно обучение и обучение, интегрирано на нивата на дейности и резултати измервани като академични, технически и личностни умения и компетентности.

- Изграждане и последващо развитие на университетска система за качество на обучението чрез модел за усъвършенстване на политиката на качеството, основан на теоретичната рамка за изследване и оценяване на процесите.

- Идентифицирани са ключовите процеси и подпроцеси, които системно се поставят във фокуса на научно изследване, обект на нови педагогически и методически решения, отговарящи на тристепенната структура на образование.

- Развити са и се прилагат институционални стандарти за качество, резултат от дългогодишното апробиране на методики за мониторинг на качеството.

- Въз основа на доказани по емпиричен път измерители за удовлетвореността от преподаване, системата за натрупване на кредити, обучението по специалности, комуникациите и други, и поставянето на студента в центъра на процесите на измерване и подобряване на качеството на обучение, чрез което се постига валоризация на институционалните стандарти за качество.

Представените приноси са обобщен израз на приносните елементи, постигнати от кандидатката в отделните научни трудове. Всеки принос кореспондира с конкретни публикации. В цялост те са свързани с доразвиване и обогатяване на съществуващите знания и приложение на научните постижения в практиката.

5. ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ

Познавам доц. д-р Сеня Терзиева от съвместната ни работа в университета, участието в научни форуми и други професионални контакти. Като ръководител и колега, тя е изключително добронамерена към хората, с които работи, трудолюбива и

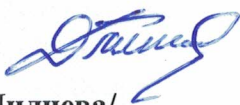
организирана, с чувство за отговорност и умение да ръководи и работи в екип. В работата си е отговорна и взискателна, както към колегите си, така и към студентите, и докторантите. Притежава умение да ги мотивира, не е конфликтна, принципна е, и е коректна в отношенията си с тях. Доц. Сеня Терзиева е творческа личност, като учен и реализатор на нови идеи, постоянно търси и прилага подходящи подходи и методи за внедряване и популяризиране на най-новите постижения. Тя е обществено активна личност и нейното присъствие в секцията, департамента и университета, както и извън него е ярко, забележимо и винаги е оценявано високо.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Внимателното запознаване с научните трудове и документацията на доц. д-р Сеня Петрова Терзиева, представени за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „Професор”, оценявайки тяхната значимост в съвкупност, както и съдържащите се в тях теоретични, теоретико-приложни и научно – приложни приноси, ми дава основание да твърдя, че са изпълнени научните и наукометричните изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника за развитие на академичния състав на ХТМУ.

Убедена съм, че доц. д-р Сеня Петрова Терзиева напълно удовлетворява критериите за получаване на академичната длъжност „Професор”, и то ще бъде заслужено. С убеденост давам положителна оценка за цялостната дейност на кандидатката и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури доц. д-р инж. Сеня Петрова Терзиева да бъде избрана за „Професор” по научна специалност 1.3. Педагогика на обучението (Методика на обучението по химикотехнологични дисциплини).

София
24.04.2016г.

Представил становище:
/Проф. д-р инж. Динка Милчева/